

Čeho se dotkne ruka politika a úředníka, tam čekejte korupci! 20ti násobně předražené nákupy respirátorů? Šéf NKÚ v ČT udeřil. Budou padat hlavy?

- CZ24 News | 13. června 2020

ČESKO: O tom, jak stát hospodařil s veřejnými financemi v době pandemie, ve středečním pořadu Interview na ČT24 hovořil šéf Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) Miloslav Kala. Stranou tak nezůstaly kritizované nákupy ochranných pomůcek za mnohonásobně vyšší cenu. Kromě toho má prý jeho úřad v plánu prošetřovat i další kroky vlády související s epidemií, například ekonomickou pomoc podnikatelům.

šéf Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) Miloslav Kala

Nejvyšší kontrolní úřad aktuálně provádí mimořádnou kontrolu státních nákupů zdravotnických prostředků v době pandemie. „Kontrola už byla zahájena na třech kontrolovaných místech - Ministerstvu zdravotnictví, Ministerstvu vnitra a Správě státních hmotných rezerv,“ uvedl Kala, s tím, že další kontrola se již připravuje.

V jaké fázi se nyní kontrola NKÚ nachází? „Nyní probíhá stále sběr všech informací. Musíme doložit všechny doklady a na základě toho zjistit skutečný stav. Nyní nemohu říct, zda stát hospodařil ve stavu nouze efektivně, či nikoliv,“ sdělil Kala. Z předběžných analýz prý ale vyplývá, že stát utratil zhruba 11 miliard korun.

„Co mohu ale říci, že těch aspektů týkajících se nejen ceny, je tam spousta. Spolupracujeme s řadou partnerů v zahraničí. Jsou země, kde nakoupili prostředky, které se jim rozpadly ještě dříve, než je rozbalili. Jsou země, kde mají problém s tím, že dodané zboží bylo alergenní či nesplňovalo jiné podmínky. A jsou také země, kde se řeší otázka ceny, způsobu nákupu a distribuce,“ zmínil Kala, že na všechny tyto aspekty se chtějí v NKÚ zaměřit a poté přinést odpověď, která státu pomůže se napříště lépe připravit.

Před pár týdnů Kala v jednom z rozhovorů prohlásil, že dvacetinásobný rozdíl v cenách respirátorů jej opravdu „zaujal“. Nyní ale dodává, že záleží na tom, v jaké etapě se tak drahé ochranné prostředky nakoupily a v jakém množství. „Můžu říct hypotézu, že někdo na začátku pandemie koupil jeden kus drahého respirátoru, aby ověřil dodavatele a zboží,“ zmínil, že v případě tohoto nákupu by šlo o správný postup.

Může se se však ukázat, že jde o indicie k tomu, že stát skutečně nenakoupil dobře. „Pokud by se za tyto ceny nakupovalo velké množství, to by opravdu v pořádku nebylo,“ zdůraznil prezident NKÚ, s tím, že je nutné to posuzovat v celém kontextu, k čemuž však nejsou data.

Následně se jal vysvětlit, jaký dopad mají kontroly NKÚ. „Toto je přesně ukázka, kdy můžeme vidět, že vyjádření prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu, že tuto oblast sleduje a bude se jí zabývat, zřejmě vedlo k tomu, že celá řada smluv se nakonec nenaplnila a byla vypovězena,“ sdělil. A zmínil, že i ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) začal prošetřovat nákupy ochranných pomůcek pro podezření, že dodavatelé falšovali certifikáty. Stejně tak i Ministertvo financí zahájilo své kontroly.

„Když se řidiči na silnici dozvědí, že je někde instalovaný radar, začnou také jezdit opatrně a dodržovat rychlost. To je pro mě dobrý výsledek, je to dobrá prevence,“ dodal spokojeně Kala .

Ceny se však v době pandemie měnily, ani za této skutečnosti nemůže být NKÚ smířlivější: „Musíme dodržovat to, co nám ukládá zákon. Na základě dokladu tedy zjistíme skutečnosti. V případě, že zjistíme pochybení, doporučujeme například, aby zakročil ministr, aby došlo k personálním změnám a k potrestání viníka v rámci ministerstva,“ přibližuje Kala.

Pak může přijít na řadu ještě silnější nástroj: „Oznámení o tom, že došlo k porušení rozpočtové kázně, to pak předáme finančním úřadům, ty pak viníky finančně potrestají. Pokud však něco přesáhne určitou míru, nastupuje i trestníh oznámení,“ shrnul Kala.

Zda něco takového z této kontroly vyplývá, nechtěl však prezident NKÚ prozradit, jelikož je vázán mlčenlivostí.

NKÚ má mimo jiné v plánu přešetřovat i další kroky vlády související s epidemií. „Jde o ekonomickou pomoc podnikatelům. To je další téma, které nyní sledujeme. Zatím zde kontrola nebyla zahájena, ale chceme se tím nepochybně zabývat,“ dodal prezident NKÚ.